

Sec. XVI

70.6. B 50.

70 0 2 58, 1 2 7

12. 111

folia in fructu

(1508 - 1513)

typ. in cl. 1210 a. 1541

Ioānis Murrnellij Auremū
densis versificatorie artis
Fundimenta

Ad versificatorie artis studiosū adules
cētē Iosephi Worlēnij Segenensis
Hexadecasyllon

Vera poetarum site fundamina ducunt
Hinc toto parvum perlege corde librum
Fundamenta locat pueris Murrnellius ille
Cuius habent terre climata cuncta decus
Fundamenta locat: quae si contemnis et honores
Abderitanae nomina gentis habes
Fundamenta lores si vis componere carmen
In quo pisci vorax non eat vsq; lupus
Sumere maior: em ppris qui viribus vllant
Nec cūpit: accepto pondere sepe cadet
Sumere maior: em ppris qui viribus artem
Conatur: pueris non nisi risus erit
Icarus infirmis nimium sublimia pennis
Aggressus vitreis nomina fecit aquis
Flectere in astrifero cupiens epibedia coelo
Excepit phacton caumata scua iouis
Fini

11. 90. 6. 1.

Moanis Marmellij Ruremūdenſis ab pue-
rū artis verſificatorie ſtudio ſuꝝ diſtichon

De duce caſtaliū delabitur li quozon

Huc ad ea. ad fontem dat tibi riuus iter

Redimēta vſificatorie artꝝ q̄ pueriliꝝ ſtudioꝝ ra-
tione habita ex Diomede. Maninio Sulpitio De
rulano ceteris grāmaticis pbatiffimus i pūtilē q̄uo
mē collegimꝰ. q̄nqꝫ capitibꝰ p̄tinētū Quoz p̄mū
de literis ē. ſcūdū de ſyllabis. tertū de pedibꝰ. quar-
tum de verſibꝰ. hexametris et pētametris. quūſi de
quibꝰdam lyricoꝝ verſuū generibꝰ.

De literis Caput Prīmū

Litera ē pars mima vocis p̄poſite. h̄ ē q̄ p̄ſtat ex
p̄poſitōe literaz. potest et ſic definiri Lra ē vox q̄
ſcribi potest idiuīdua Dicta ē at lra Diomede auc-
tore q̄i legitera. q̄ legit l q̄o legētibꝰ iter oñdit l a lura q̄
panit. l q̄ legēdo iterat lras etiā veteres demēta dixerūt.
q̄ ozōꝝ velut q̄dā ſemia p̄ſtruat atꝫ diſſoluāt Hoc p̄o inē
est (vt p̄ſciantꝰ tradit iter demēta et trās q̄o demēta p̄p̄ri
e dicūt ip̄e. p̄nūciatōes. notē aut̄ eaz lre Abusiue tñ et ele-
mēta p̄ lris. et lre p̄ demētis vocāt Accidūt lre tria. nomen
figura et p̄trās Romē ē q̄o dī l. p̄nūciat ſfigura. quū ſcrip-
ta aſpicit ſnotat p̄trās ē q̄ valet i rōe metrica. i. quū ad p̄-
p̄etate ſuā a reliqꝫ ſegregat lre q̄bus vrimur ſtꝰ tres et vi-
ginti De ſtꝰ. a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. v. x. y.
et z. Hāz alie vocales ſtꝰ. alie p̄ſonātes Vlocales ſcꝰ ſtꝰ q̄n
q̄ latic. a. e. i. o. v. et vna greca y p̄ſilon. q̄ vel i nūc dūtat atꝫ
dictōibꝰ grecis. vt p̄bꝰſicꝰ. bꝰꝰems bꝰipolyꝰ Vlocales iō
dicūt. q̄ p̄ ſe vocē faciūt J et v q̄n p̄poſite vocali p̄ficiūt ſyl-
lam. ſonātes ſtꝰ. vt Janꝰ vates. vultꝰ. maiꝰ Inueniſ ſi dū
i p̄ſonās p̄ vocalē vt cui huic Pōpei Inter duas aut̄ vo-
cales i dictōe ſimpli ſit duplex. vt aio. maior eiꝰ hꝰ Lōſo ē
nātes dicūt. q̄ ſiml cū vocalibꝰ ſonāt Sūt atꝫ vt Diomedi

placet. **De vi.** b. c. d. f. g. h. i. k. l. m. n. p. q. r. s. t. u. v. x. y. z. **U**t h. h.
ē fra s. signū aspiratōis. v. Priscian⁹ i pmo libro docet. **A**
q. p. q. r. g. sequēte vocali lre vi amittit. v. liguā r. a. q. **S**ic
etiā iter dū p. s. v. suau. s. uelco. **L**ōsonātū alit st. semio-
cales. alie mutes. **S**emiuocales st. seprē. l. m. n. r. f. x. et z. **S**ic
ār dicūt. q. r. st. ipsecte vocales. **S**em. em. i. p. p. ositōe ipsect
onē f. cat. v. r. semiuir. semiplen⁹. i. ipsect⁹ vir ipsecte plenus
Mute sūt nouē. b. c. d. f. g. k. p. q. r. ob id sic dicte. q. r. rel.
pectu bñ sonātū extigā vocē hñt. **I**nter semiuocales r. mu-
tas b. discrimin⁹ ē q. semiuocales ab e. icipietes i se desinūt
pter r. q. sola abi icipit p. anastrophē greci nois. **A**ucto-
rib⁹. **E**utropio. **S**eruo. r. **P**ristiano. z. itē cū graeco noie
vocat. in se nō desinit. **M**ute ā r. a. scicipietes in e. vocalem
termināt. exceptē k. et q. q. altera in a. altera in v. finit. et f.
quā plerq. latior. iter semiuocales posuerūt. cū (v. ait. **P**ri-
scian⁹) nihī aliō habeat heclra semiuocalis. nisi nois pla-
tōz. q. a. vocali incipit. s. hec prātē mutare lre nō debuit.
Si em. eē r. semiuocal. necario termī al. nois iueniret. q. m.
nime reperies. nec a. n. l. r. i. ead. syllā poni possz. q. loc⁹ mu-
rarū ē dūtatar. **H**ec cōz. a. n. ead. posita faceret sillā. **P**ostre-
mo greci q. b. i. o. i. doctria. auctorib⁹. v. r. m. u. r. o. (c. locū a-
puo nos f. obtinet q. d. offidit i. hie marie dictionib⁹. q. s. a.
grecis sūpsim⁹. f. ē. fama. fuga. fur) mutā eē pfirmāt. **S**em.
uocaliū q. r. uo. st. liq. de. l. m. n. r. **D**icūt ā r. liq. de. q. r. fluūt r. q. i.
lre eūt p. mutas posite i. ead. sillā v. r. artas. patris. **M**. r. n.
r. n. liq. das p. mutas i. grecis rātū dictionib⁹ iuenim⁹. (v.
sic dixerī liq. scere r. castas fieri. **H**oz. i. f. cō. carmiz. s. forma
capitue dñz. r. egmesse. **O**uidi⁹. **P**iscosāq. **S**nidon. g. uidāq.
Amarbunra metall⁹. **M**artial⁹. **D**edecar. martū signidofus
schneumō. **J**ō. **Q**ue capta ē alio nupta lacena cyeno. **S**ciē
dū ē. auctorib⁹. **L**. **S**ozio. r. **P**ristiano. art. grāmarte. doctis
simis i. r. v. quīs. vñ nōmē et vñā habeāt figurā tā voca-
lēs q. psonātes. tñ q. r. diuersū sonū r. diuersā vibāt i. metris.
r. pñclatōe syllāz. n. eē i. cūō elemēt. accipiēdas. **J**ō. **A**l.
Phanutis placet. **E**cōrrario v. r. ait. **P**ristian⁹. quīs i. v. a. r. a.
figura r. vario noie sūt. r. q. r. cñ q. r. vñā vim hñt. s. i. me-
tro. q. i. sono. p. vñā lra accipi. dñt. **A**l. **D**io medeo. q. b. u. d. a. m.
A. q.

fudt fup hac videtur k r q qd clfa hax locū poſſit imple
 t. h iuuenim⁹ in kalēdis r in qbusdā ſimilib⁹ nominibus
 q k neceſſario ſcribitur r q ſuerudie ſcribitur. cū i vna e
 adēqꝫ ſylla v lra aſcedat r habeāt ſibi adiūctā vocalē vt q
 rim⁹ Teretian⁹ k ſilr ocioſa ceter⁹ ſimonib⁹ Tūci vſu ē cū
 kalēdas adnotam⁹ hapiut Marrian⁹ Capella. h ſo nē no
 ſa putatur eē. nē lra nā aī effect⁹ cintegrat n dubiū ē abſ
 q his hapiſa lralēde lralūnia Q. qdā lra ſū purabāt r vi
 cerēt. niſi in e q r e qratu appareret expiſſe Nec nūqꝫ ſū dua
 b⁹ vocalib⁹ ponitur. qz pōt erit v r ſic ceter⁹ pſeqnt vt q
 t⁹ qſt⁹ qrites quor⁹ equ⁹ Nec ſ pterēdū ē treis eē dupli
 ces pſonātes r3 r i poſitā iter duas vocales i dicte ſimpli
 ci r nōn lris ppoſitis Duplices at dicūtur qz ponūtur pro
 duab⁹ lris r em nē p c r s ponitur. vt pat pacis. nē p g r
 q. vt rex regis. 3 p duplici ſ. vt gaza Deſcēti⁹. p qb⁹ auc
 toz Diomede veteres ſcribebāt gaſſa Deſcēti⁹. J ſo inter
 duas vocales poſita duplex ē nā teſte Prisciano in eo lo
 co atiqꝫ ſolebāt gemare eā d i lra3 r mai⁹. pēij. cū ſcribe
 re r vt auctor ē Quintilian⁹ etiā Cicroni placuit atqꝫ maſ
 tamqꝫ geminata ſcribere In ppoſitis dictionib⁹ interdū
 duplex ē Vuidi⁹ Acqꝫ celibatos illi⁹ ore cibos. interdum
 ſimpler Juuena⁹ Quadrijuges in veſtibul⁹ Martia⁹ Veſta
 Deſyllabis Caput Secū d (t⁹ bijugis regul⁹ cēt eqs

Syllaba ē cōphēſio literaz pſeqūes ſub vno accē
 tu r vno ſpū. plata Syllabe teſte diomede lati
 ne pnerciones l pceptōes dici poſſūt. qd lras cō
 cipiāt atqꝫ pnectrāt vt ba tra Sz abuſiue et ſola vocali ſic
 ri ſyllaba poteſt vt eo o Syllabe accidūt qtuor tenor ſpūs
 tēp⁹ r nūcrus Tenor acutus l gūis l circūſſecus vt dūs a
 micus mater Spūs aſp l lenis vt trur. lana Tēpus vñ l
 duo. breuis em ſyllaba vnus ē tēpis. ſō ga vero duoz ſu
 merus ſingularis vt a. v l pluralis vt tra. quia cōſtare pē
 ſyllaba et vna ad ſeptem literas vt a. ab. ba. mara. ſcoba.
 ſtoba. ſtr. glr. apud Victruiū. Syllabaz alie ſūt breues
 alie lōge. alie cōmunes. breues vt pater pius. lōge vt lau
 r flores. cōes vt atlas patris Jtē ſyllabe oēs ā p3 aut me
 dium aut vltimū locum tenent Que in primo loco poſite

Sunt octo cognoscuntur modis. positiōe diphthōgo. ppositiōe. ppositione vocali. an vocalē derivatiōe reglā. et exēplo
Positiōe vt quō due aut plures psonātes. ā vna gemia. et ā vna duplex sequitur in ead dictione vocalē. vt carmē. ille mala. axis. gaza Ubicūq. āt positiō. ibi spilla lōga. S. si aliter duar. psonātiū in ead syllā positar. muta sit. et altera liquida. vocales pcedēs si natura fuerit brevis. cōis efficiat. et aut lōga nō mutat. vt pūs. mūs Obseruatur etiā positiō in diuersis dictionib. et si pcedēs in vocalē desinat. ā in vnaz psonātē. et sequēs incipiat a duabz ā ab vna vt Occulta spolia et plures de pacc trūphos et At quē tū Juno super bis vocib. vlt ē S. et z. ā pducit pcedētē vocalē natura correpta Lucan. Zalesania carit cūm dū sup. acq. et Er x. Uer. Jā medio apparet fluctu nemo. ofsa z acynthos. S. quocq. final. q. raro. iterdū sola. sequēte psonātē. iterdū cū vocali pcedētē si vocalē seq. abscit vt Arbonib. veteres deciderat falcat. ramos. et Int se coisse viros et decernit fer ro. N. i. i. principio dictionis posita euascat. vt O percat q. cūq. legat viridesq. smaragdos. Liqm. insani ridētes p. mia scribe **D**iphthōgo. q. syllabā lōgā reuidet nisi sequitur vocal in his latinis. pite pūl. Nā in grecis pducit. vt eacus diphthōgus ē pglutinatiō duar. vocaliū visuā. uariū in ead syllaba diphthōg. pposita detō ē a dte qd la sine bis d. pthōgos qd ē sonus vocal. q. ē duar. vocaliū pphēsiō diphthōgist. q. q. ac oe au eu ei vt actas. foelice aula cur. orphei. auctores sūt Martianus Capella. Hic colaus perottus et Ald. romanus Et his scribūtur et pferūt due au. et eu. vt audio. enge. tres. s. o. scribūtur et nō pferūtur etatenra ac. oe. ei. vt cesar. phoebus. omnia
Prepositione. ppositiō cū pposita suā quāritatē retinet nec mutat. nisi ppositione. vt addico. aut vocali sequēte vt deuro. Nā ē de pre se pducūtur vt edūco. dedeco. pfero. seduco. Itē di. pter. dirimo et diffuso. Quidiū. Nāc deus et melior. litem natura dīremū. Horatius. fecidi calli. ces. quē nō fecere disertum. Pro. nam pducitur vt profero. Exciipiuntur a. E. anurio. procella. profugus. proter. etus. pronepos. profirisco. procuro. ppero. pfecto. pfūdo.

pan· **pfūdā**· **pfiteor**· **pfest**· **ppago**· **pfu**· **ppio**· **pfugla**
 Propheta quoq; corripit· qā grecū ē· pphetes Propago
 arcū fcat vltē vetulā supplā vī et vna plres fiāt· pma pro
 ductā hz· **Baro**· **fletos**· **ppaginis** arc· cū pō gen⁹ fcat·
 eā hz correptā **Jō**· Sic romana potēs itala pūte **ppago**·
 Re vbiq; corripit vt repono· **Excipit**· reijcio· **Oui**· Reijce li
 bato· **allius** ere cibos· Interdū abiectōe alteri· i corripit
Stari· Tela manu reijctq; cenes· Refert cū distare aut in
 teresse fcat pma pductā hz· **Rec**· mīz· nō em a rep· pōne
 sz noie cōponitur· **Iuuenalis** quid refert· dicens· **ignoscat**
Murius an non·

Cōpōne· que syllabaz quāritatē demōstrat accētū· vt
 pono ppono· lego plego· **Vocali** aī vocalē· vt deno
 pius· Ea em in latinis dictionib⁹ corripit· **Excipiūtur** fio
 aer· dius· aha· z obe· In grecis nunc corripit· nē pducit·
 vt te docēbunt exempla·

Derivatōe· qz derivatū tāta ē· solū· quāta z pmetul·
Amor corripit pma· qz derivat ab amo· cur· etiam prima
 corripit· Sed h mod⁹ ē nimis icert⁹· z hz exceptōes duae·
Quaz prima ē· **Abreui**· deducta primā· pducit· voc
 vocis a voco· **let** legis a lego· **sedes** a sedeo· **regula** z rex· re
 gis a rego· **regula** a tego· **laterna** a lateo· **seculū** a sequor· vī
 vt alij· a scne· **vomer** a vomo· **iumentū** a iuvo· **vena** a venio·
pet· a peto· **fomes** et **fometū** a foueo· **Rem**· **remex**· **remigo**
remigium a remeo· **rapuz** a rapio· **vires** a vireo· **mobilia**
 a moueo· **iunior** a iuuen⁹· **vitupo** a vitū qd a vīto huma
 n⁹ humor ab hum⁹· **iocūd**· a ioc⁹· **si** p u placet scriber a iū
 no· bin⁹ a bis· nou⁹ a nouē· den⁹ a decē· viginti a bis decē·
brachia a brachy· **cepa** a cephalē· **caput**· **tor**· a tor· tri
 n⁹ a tri⁹· **italia** ab ita⁹· **macero** a macer· **neq**· a neqō· **secū**
us a sec⁹· **cerit**· a cetero· **pedor** a pedē· **Scrib**· **Alōg**· **der**
ducta pma corripit· **dux**· **duc**· a duco· **dicar**· **maledic**· **cau**
fidic· a dico· **arena** z **arista** ab areo· **lucerna** a luceo· **hides**
asio vt fiat qz dictū ē· **stabilū** z **stabil** a sto· **ritul**· a curādo·
nā· **curul**· āciq;· **man**· a mano· **sopor** a sopio· **dist**· a pūso·
fragoz z **fragil** a frāgo· **vadū** a vado· **noto** a notū· **nato** a
 natū· **vir**· **viri** a vir· **manilla** a māma· **siq**· a si· z qd· **bubul**·

cus a bob⁹. strigilla a signū posui a pono. genui a gigno. ti-
gill⁹ a rign⁹. strigilla a frigo. farrina a farē. offella ab offa-
fabella a fabula. sagax a sagio. acerb⁹ ab acer adiectio. loti-
ū a lotu. faru⁹ a fādo. curul a curru. ligula a lingua

Regula. vt legi. nā oē pteritū dissyllabū pducit primā p-
ter bibi. fidi. scidi. dedisti. tuli. Oē pteritū geminās pri-
mā corripit vt memori. Ceteroz. pteritroz. tāta est pri-
ma. quanta presentis. Exciipiūtur genui posui potui coegi-
que a longis deducta corripuntur

Oē supinū dissyllabū primā pducit vt lusi. Demas lū-
dū. ciū a cieo. sitū. litū. datū. statū. satū. ratū. rutū. Deriua-
ta a pteritis illoz. naturā suā. sicut a pferi deducta. i q-
bus nōnūq̃ posuio incidit. vt ferrē. iterdū literatura mura-
tur vt rebar. raris a reor. Et triū ppositōe corripitūtur
vt biuū bidēs biceps triuū tricoz. tridēs tricuspis

Ecce. p. vt fagi primā pducit apud Vergiliū. Et ter tu-
parule recubās sub regnīe fagi. Georg⁹. valla. Hoc nobis
ad oē carminis gen⁹ sumū fuerit pceptū vt cloro. poeta.
rū mltā carminia teneam. ca siq̃ nō ad q̃ritate syllabarū
mō dinoscēdas p̃labūt auctoritatē. s3 magnā q̃ i dīcedo
copiā faciēt. genū et c. tabūt. i iudiciū maturabūt. **M**e-
dia syllaba i ipa cognoscit octo modis. positiōe dipt. thō.
go accētū dīminutione. vocali an̄ vocalē. diuersatōe regu-
la i exēplo. **P**ositiōe i diphthōgo pducit media sylla-
ba vt prima capill⁹. pulcherrim⁹. lōgeus comedia. har-
pria. s3 i diphthōgo ippria apud grecos. vt iunur dūta-
at in dictōib⁹. grecis. Accētū pducto vt fortuna. correpto.
vt tabula. s3 h mod⁹ nōnūq̃ iperitos fallit. vt i deide. et i-
de. pide. pide. et aduersū. aliqui siq̃. nūmiz dūta-
at. emue-
ro. q̃esco. i q̃bus. penultima q̃ guatur pducit ē Rhetorica.
sustitia. cādidior. i mltā eiusmodi q̃q̃ acūit an̄ penltimā
correpta ē. Calcificis frigefacis i talia a facio breuē penul-
timā acūit. Itē vtraz i pleraz notatiū i acci. cas⁹

Diminutione vt si ex dictōe fortunaz. demas vltimā syl-
labā cognoscēs eā q̃ erat an̄ penultima p accētū.

Vocali an̄ vocalē. q̃ i latinis corripit vt fili⁹. tenuis cas-
tanca. Exciipiūt grī i ori q̃ntē declariōis. i q̃b⁹ e iter duo ij.

pducit Horatius. Quarta lã gte dici. Si lĩs cõz bĩt pe-
 ultimã i mero. Ser. Hic illi arma. Id Quã nro illi labi-
 tur pectore vult. Sz ali. gũs penltimã sp pducit. alteri.
 po corripit nisi apd Terentianũ Sub alteri. psonat vo-
 cabulo et nec alteri. idigẽs opti veni. Jte aulai terrai. z io-
 gen. gũ penltimã pducit. Possessia qz i ei. cia cũ añ penlti-
 mã pducit vt enei. pamei. In grecis mō vocal añ voca-
 lē corripit vt sopbia comedia mō pducit vt machaō ariō
 chalia magia

Derivatione vt Justinian. sti pducit. qz deducit a Jus-
 tinus cãdidior ni corripit qz derinat a cãdib.

Regula vt musaz. sã a e z o i cremẽtiũ pĩralib. casuali-
 um pducit. vt dominaaz. speciez. dominoz. z v corripit
 tur vt manib. z specieb. Cremẽtiũ i casualib. sz. qñ obliq
 superat rectũ vt visus visibus i pbo qñ superat scõa pso-
 na singularis vt amas amatis hec satis. e cũ de sbis pla-
 na et trita cuiqz cõmĩtio. I i cõpositione ita mediũ vt pri-
 orẽ pũ cõponẽtiũ terminet corripit vt agricola ensifer.
 centimanus omĩpotẽs Quãticũqz et qlicũqz pducit ra-
 tione gti a dñi i Juuenal. Quãticũqz domus pñet. M ali.
 Omne qd signũ sub qlicũqz figura. Ubicqz quocqz z pteriqz
 pducunt. l. yndicqz vero corripit

Exeplo vt pecunia apd Horatiũ Et gen. z formã regi-
 na pecunia donat

Altima syllã ea sz. q terminat dicitio qũia syllaz. M o-
 no syllabeqz ipse dicitũcule. inf vltimas syllabas reponunt
 Cognoscitur aut vltima syllã qũtuor mōis positione. diph-
 thongo. regula z exeplo. Positione vt sapiens. felix. diph-
 thongo. vt muse. laus. deus.

Regula modis vñdecim.

Primo. A fuita pducit. ama. tra. pterea. a poeta. a
 musa. Sed h mod. bz exceptiones tres. Prima ē. sãti-
 scri. z vti. in a e corripit. vt h z o poeta. vna. ca rmina.
 pter vocatiuos a nominatiuis grecis in as hic enee: o
 enee et greca in a pducit. nemea. tegea. in quib. a pducit.
 Scõa. Numeralia in ginta finalē bũt idifferẽtē. triginta

5
quadraginta Tertia Puta ita quia corripitur

¶ Secundo B d m t finita corripitur vt ab, ad militum caput
nisi aut positio aut diphthongus aut syncope phibeat vt a
mar leguntur aut haud fumat obit p fumant obit Iuue
nat Magni ciuis obit et formidatus Othoni

¶ Tercio C finita pducit fac dic duc haec pter nec do
nec lac bzeuia. et h p nomen coe h natura corripitur nisi sit
ablit casus In p gilio em legedum e Hocce erat alma parens
Fac etia correptu legit p q qda fac more veteru et legen
dum contendit

¶ Quarto E finita corripitur vt mille dulce. scribe
penerite pone impie Sz h modus hz qnq exceptoes Qu
ru pma e In e a grecis i elogu pducit vt penelope passi
pheo anchise Secda Eri dri abli qnt declinatōis pducit
tur vt h buicet a die fide Quidi? Prima vide vocisq rate
etramia supsit Itē ab hac fame Tertia Impatia singularia
secde coniugationis pducit Mone doce mane Vale po. vi
de et caue cū corripit fura valo vido et cauo terrie iuga
tionis Quidi? Idq qd ignoti faciūt vale dicere salre Per
si Auriculas vide sis ne maio et ti forte Auctor disticho
ru moralium hoc vide nerur? leuitas crimis dānes Prop
tius Tu caue nra tuo ptenas cormia fastu Quarta mono
syllaba te pducit me se se pter q vene p an nā q nomen
et reirericio diphthongo pducit Quinta aduerbia i e a
dro io pducit vt docte valde p valide fere ferme etia p
ducit Iuue Mobil et varia e ferme natura maloz Bū et
male corripit **¶** Quinto I finita pducit dei amari dici sz
h modus hz duas exceptoes Quaz pma dri vii i. qz ge
nitru singularios correpta apud grecos definit corripit
tur buic paladi minoidio phylli amarylli parialecti Secda
mi tibi sibi cui dissyllabu vbi et ibi vltima coem bnt Marti
Sz norit cui fuit leones Fiu Res cui tita e Hii po et
qi corripit **¶** Sexto L finita corripit aulal albal vigil
psul pr sol pol nil et barbara elsyllaba vt daniel q pducit
¶ Septimo R finita pducit pean byme en qn xenophō et
phi Sz h modus hz exceptoes tres Quaz pma e For an
foritā et attemē in viden an corripitur Secunda est

Rentra et masculina in. ut nomi. carne tubice pectus corru-
puit Tertia prolatiui acti et vocis greci in p o puu ut pel-
on. pyllo-caucasio-corripuit Itē acti in. ut alexi daphnin
In ana grecis ia. ut iphigenia-aegina Na a noianuis ias
pducitur. ut huc Aeneas

Octavo O finita et corripit et pducit pnt. ut amo scribo
amado. ego Cato. S3 h mod⁹ qnq; bz exceptōes Quaz
rū pma ē Dari et abli i o pducit. ut huc et ab h dno: rēplo
Scda monosyllaba i o pducit. sto do: p Tertia greca l
o magnū pducit. dido Māro Jo. echo. pter ego qd corri-
pit sp. ut ait Manuti⁹ Quarta Duo et scio cū pposit⁹ corri-
piuntur Quira Illico. mō. cito. corripuit Sero autē qū ē p-
fecto indifferenter poni inueniuntur

Flono. A finita corripuit L car. corcular. p. vir. amor-
turtur. S3 h mod⁹ duas bz exceptōes Quaz pma ē. far-
lar. nar. verfur. cur. par cū pposit⁹ par dispar imp pducit
tur: cor. p o cōe est Scda. In et a greca i et lōgū pducit
vraet. crater. character. sther: pter pē et mē. q sp corripuit
It a grecis veniant

Decio S finita f qnq; diuidit partes. as es is os us.
As finita pducit. maiestas. puellas amas S3 hec regula
duas bz exceptōes Quaz pma ē prolatiui i as. qz grūs i
dos definit. corripuit ut pallas. areas. lapas Scda. Aeci
greci i as eo:z. noīz. q p os mātū: grm. corripuit. vtaonas.
beroas. garamāras C Es finita pducit ut paries. pav-
tes. do ces Hec regula bz exceptōes tres Quaz pma est
Corripit etia penultima gū crescit corripuit. ut diues. mi-
les: seges pter arice. abies. ceres fides res pes paries spes
q pducit. Scda ē Ari greci plurales i eo corripuit. ut ar-
cades. cyclopes thraces Tertia es a sū cū pposit⁹ potes.
ades mōi tā idicādi q iperādi et pnes et ides corripuitur
Es p o ab edo pducit differētie cā. C Is finita corripuit
tur. igni: paris Hec regula bz exceptōes septē Quaz pma
ē dñi et abli et acci in is pducit. his et ab his dñis. qd
p qd⁹ hos fōr. manis has pñs. hos et has ois. leuis S3
qd et acci in is tū ut differāt a nō si. ulari. tū etiā ut diph-
thōgo lōgos cē f cet. p ei meli⁹ scribuntur. qd et antiq; fec

6
esse legim⁹ Illud igitur sic Tu calamos inflas flendus ego di
cere & Ite Quis an ora parat Ite Treis nor⁹ arrepta
in sacralateria roquet Secunda Producetia penultima cresce
tis. gri. pducitur Delphis delphinis. sanis sanitis Tertia
In is a grecis i eis p ei diphteron. pducitur. vt p ptoeis
simocis Quarta Monosyllaba in is pducitur. vt vis sis
pter is qd. nres mis tis bis q corripuntur Quinta Secde p
sonae singulares in is qrite iugationis pducitur vt audis
nescis Sexta Vel cu ppositis mal nol pducitur Septi
ma Secde psonae singulares futuri subiunctiu mo pducun
tur. mo corripuntur. dedero dederis. audiero audieris.

¶ Os finita pducitur. vt vos honos. dños Sz hec re
gula duas bz exceptoes Quaz prima e os ossis corripit
tur Secda Breca in os per o paruū vt delos. alios. xbaos.
bz eneidos. tercos. corripuntur

¶ Os finita corripitur de⁹ agel⁹ Sz hec regula bz excep
tiones qtuor Quaz prima e Gri singulares in i & acci
z vti pbrales pducitur. vt h⁹ hebas z o man⁹ Secda
Producetia penultima genitiu crescens pducitur tell⁹ tel
luris. frus frutis. sal⁹ salutis vtz ab horario in arte poe
tica pal⁹ corripitur Tertia Monosyllaba in us pducun
tur. pl⁹ nus mus sus Quarta Breca in us. vt patib⁹. melā
p⁹ sapp⁹ amath⁹ pducitur A p⁹ tñ pposita etiā corripit
tur Horati⁹ in epodis Polypus. an suis hirsutis cubet
bire⁹ in al⁹ ¶ Undecimo V finita pducitur fluctu. manu
tu diu. cornu genu amatu Sz notandū neutra in u in nō
accō z vto corripit in reliqs & o pducti. auctores sūt Max
Victorin⁹ Serui⁹ z Ald⁹ Manuti⁹ ¶ Exēplo vt apud
Quidiū A rane nō magno sepe tenetur ap.

¶ De pedib⁹ Laput Tertiu

PEs in metro e ppositio syllabar. cū certa obfus
tionetēpo. z. sublationē z positionē recipiēs. q
arsis z thesis grece dicūtur Nec em̄ pedi accidunt
qm̄ iuitolere primā grē pedis. deprimere secūdā oportet.
Dicatur autē pes in metro. qz pedis officio fūgitur. sicut
enim corpora pedibus mouentur. ita metra ipsa cum scan
dūt qbusdā quasi pedib⁹ incedere vidētur

¶ Ex pedib⁹ alij legitimi alij notbi Legitimi sūt. ex qbus

maxime vñi quodq; metz. hñat. suntq; metri culisq; pro
prij & peculiare. vt spōdeus & dactylus in heroico & Rothi
vero. qui rarissime metz. ingrediuntur. vt anapestus & pce
leusmaticus in eodē heroico. ¶ Pedes omnes poeticos
duoderriginta nūero esse cōstat. ex quib⁹ disyllabi q̄tra.
or. trisyllabi octo. tetrasyllabi sedecim

¶ De pedibus disyllabis

Pyrhichius stat ex duab⁹ breuib⁹. Dea.

Spondeus ex duabus longis. Dufae

Iambus ex breui & longa. Dies

Trocheus ex longa & breui. Carmen

¶ De trisyllabis pedibus

Tribrachys ex tribus breuib⁹. Domin⁹.

Trimacrus ex tribus longis. Virtuti

Anapestus ex duabus breuib⁹ & lōga. Ueneri

Dactylus ex lōga & duabus breuib⁹. Tēpora

Bacchius ex breui & duabus lōgis. Quiritis

Palimbacchius ex duab⁹ lōgis & breui. August⁹

Amphibrachys ex extremis breuib⁹. Benignus

Amphimacrus ex extremis lōgis. Candidi

¶ De tetrasyllabis pedibus

Procleusmaticus ex q̄tuor breuib⁹. Ariste

dispondeus ex quatuor lōgis. Fortunati

Antispastus ex iambo & trocheo. Alexander

Ehoiambus ex trocheo & iambo. Stelliferi

Dyambus ex duob⁹ iambis. Platonici

Ditrocheus ex duob⁹ trocheis. Dulciora

Ionicus minor ex pyrhibchio & spōdeo. Diomedes

Ionicus maior ex spōdeo & pyrhibchio. Perterrit⁹

Pean primus ex trocheo & pyrhibchio. Letitia

Pean sc̄d⁹ ex iambo & pyrhibchio. Horatius

Pean tertius ex pyrhibchio & trocheo. alienus

Pean quartus ex pyrhibchio & iābo. ceteritas

Epitricus primus ex iābo & spōdeo. Aristarcho

Epitric⁹ sc̄d⁹ ex trocheo & spōdeo. Archimedes

Epitricus tertius ex spōdeo & iābo. Demosthenes

Epitricus quartus ex spōdeo & trocheo. Marcius

De hexametris et pentametris Caput Quartum

Uterus (ut dicitur Medea tradit) est primum legitima dis-
positio et pedum culta populatio personarum specie me-
trica exhibens regulam Versus at ideo dicitur (ut Mani-
rius et Aldus Romanus tradunt) quod tam diu primum debeat quo
ad recte constituitur At ut Aurelio Augustino Isidoro, et
Uerulano placet. et ideo dicitur quod ab eo ad principium sequentis re-
uertimur scilicet ipsa pedum serie lineasque ut arborum fuit et re-
liqua ordinis res. Georgius valla Versus scilicet quidam ideo appellatur
quod a certo fine ad eiusdem numeri caput redit ut nomen ductum
sit ab eis qui se primum via redeunt dicitur et metrum greca vo-
ce quod dimensio interpretatur metimur enim et sunt certis pedibus
pedes temporibus Hexameter solus dicitur quod sex regiones habet qui-
rum quinta dactylo sexta spodeo propria est relique vero ipsa com-
munis Interdum tamen in quinta spodeus per dactylo inuenitur
Vergilius Libera deus soboles magni Iouis icremetum
Horatius Inuit quod fuit ideo facit occidere Id autem cum sit. et quarta
non nisi rarissime spodeus inuenitur Vergilius Aut leues ocre
as leno ducit argento Et hic solus in quorum quinta sede spodeus
ponitur spodeus dicitur Preterea vocantur spodeus
et omnibus spodeis consistat ut illud poete Ennii Clues Romani
sic facti sunt capani Interdum quoque in sexta inuenitur dactylus
Vergilius Et spumas miscet argenti viuaque sulphura Id
Bis patrie cedere manus quin prius omnia Hic res-
te Petro Latino dactylicus versus appellantur Suscipit et
am hexameter solus loco dactyli pceusmaticum et ana-
pestum sed illud raro habet rarissime ut Titus pascetes a flumi-
ne reuocet capellas Et Tenuia neclane per celum vellera ferri et
genua labant et labat ariete crebro quod quod (ut Terentianus
ait) Tenuia et genua labant possit esse dactyli ubi non sit conso-
nans Id est ariete dici potest ut et sit personam quod ita fuisse videtur
Versus ut nuncius versus fuit pceusmatico nisi ibi et synerisis fieri
possit Anapestum hoc tantum semel meminisse legere apud cunctos
Finniorum rex Veridanus Nec hoc pretercundum mihi videtur
quod equidem ab omnibus huius artis scriptoribus quos
hactenus non parum multos legi preteritum miror in quibus
non nunquam regione pacana primum inueniri. Lucili

us Illius oculos habiles oculos habentes perit Lucetius
Denique celesti sum oēs semine oriūdi Apud Plinū i natu-
rali historie. xxx. v. Marcus Ladius dotas aerolia oriūdi
dus Prudentius Scrutaret eternū regē cognouim? Jesum
Iō Bile sub obliq p̄ciōsa p̄derit iesu ¶ P̄tamet p̄sus ex
q̄nq; pedib? p̄stat hexametroq; ita adnectit vt raro se para-
tū inuenias Diuidit i duo cōmata Prīmū cōma p̄stat idif-
ferēt. lē duobus dactyl. lē duobus spōdeis. lē dactylo et
spōdeo. lē spōdeo et dactylo et syllā lōga. quē semipedē
primū vocant Scōz p̄o e duobus dactyl et syllā que se-
cundus semipedes appellatur. vt

Tempora si fuerint nubila. solus eris

Ecozāt magnos carmina sepe deos

Rube solet pulsa candidus ire dies

¶ Per vox missa potest p̄cipis ore regi

¶ Elegia (vt ait Diomedes) est carmē p̄positū hexametro
p̄su p̄tametrorq; adinice p̄posit. vt Diuitias ali? fuluo sibi
p̄gegerat auro Et teneat culti iugera magna soli

¶ Metro accidūt p̄cipue nouē. gen? species. p̄positio ce-
sura figura depositio scāsis. synecphonest collisio Gen? et
spēs b: cūitat? grā nē p̄termittim? Compositio aut accedit
metro. qz ex diuers? metroz generibus p̄p̄ p̄poni p̄nt. qz
les mlti hñtur apud Horatiū et Boetū Celsura est decoris
emlatio i medio p̄suū Diuidit aut vt Manutio placet
crisaria Alia em ē semiquaria Alia semiseptenaria Alia tro-
chaica Semiquaria celsura fit. cuz p̄ duos p̄mos pedes
syllaba reliq̄tur dictōez terminās vt Tytere tu patule Se-
miseptenaria aut fit. cū post tres primos pedes syllā silitur
reliq̄tur dictōez terminās vt Tytere tu patule recubans.
Trochaica p̄o fit. cū p̄ duos primos pedes trocheus re-
manet dictionē terminās vt Nil nī miserere. Addūt aliq̄
q̄rtā. q̄ fit cū post q̄tuor p̄mos pedes syllā reliq̄tur dic-
tionē terminās vt p̄o officio arbuta inuāt humiles Sūc-
p̄terea q̄ i q̄rto etiā loco trocheū collocāt. qd̄ vir vnq; in-
uenias Teretianus nā videt sibi fixisse hūc p̄su quē et Dio-
medes citat Que par lōga remiserrat arma. nouare para-
bant. vbi arma pes quartus trocheus est. quē sequēs diei

elo nouare facit dactylū-armia no Versū autē q̄ ex p̄dictis n̄
 lā bz cesurā. n̄ ēē heroiū dicūt. n̄ qz nūsq̄ iueniat s̄ā Ner
 gili ille talē ē Magnanimi Jouis īgū ascedere cubile. i quē
 nlla species ex p̄dictis incidit s̄ qz q̄ rarissimū ē Eutradus
 igit qd̄ prax ē s̄ā vt id Terētiānus ait Nec ē notādus v̄
 n̄ i rothmillib⁹ Necesse ē igit ā vñā ā duos ex p̄dictis i psu es
 se cesuras Tres cū rarissie ēē possūt. nā si sequariā bz tro
 chaicā raro h̄re potest nisi monosyllaba dictio iterneniat
 vt Munera clara dedit: dat eis debita patri. dit. dat tro
 cheus Contra si tertiā trochaicā bz. semiqnariā raro h̄re
 potest Si ḡ tale qd̄ p̄figat carmē sup̄ qdā octos cepit.
 scribere psus. l̄ tale dulcia docti carmina vates cultaq; p̄
 gū iperit⁹ existimabit ac ridiculus Simile est: cēt. ac si qd̄
 nō vicissimouēdis pedib⁹ iccederet s̄ saluati l̄ iūcti pedi
 bus. l̄ altero. vt q̄ monomeri dicūt sigul cruribus ¶ Isti u
 rā breuiat⁹ grā p̄mittimus de deposito ifra. vbi de iā
 bicis ageť nō n̄ibi i mediū afferemus ¶ Scāso i metro
 Elegitima metri i singulos pedes distictio ac dimēsiō dicū
 tur autē scādi metra metaphoricos. qz sicut p̄ scalaz. ḡdus
 ascedētes vicissimutādo pedes iccedim⁹. ita scādēdo me
 tr̄ iccedre videmur dimetiēdis ac distiguēdis pedibus
 ¶ Neccephonēsis sit cū due vocalēs nlla īterueniēte cō
 sonāte. p̄ vna accipiūtur vt s̄fiterit a cripedē ceruā Tir
 thius heros. l̄ Cū te flagrāti deiectū flumie p̄bactō Et de
 pendent lychmī laquearib⁹ aureis Id q̄ sepe fit in dī ij ijs
 dehinc. deinde. deinceps. p̄inde. deest. deerrat. deerrit. de
 rrit. semianimus. semiustus semi bois. deo: sū Rurs⁹ p̄ die
 resin vna syllaba in duas diuiditur Vergilius Aulā i me
 dio libabāt pocula bacchi Albinus Ille cui ternis capito
 lia celsa triūphis Statius Letus huic dono vidcas t̄ are
 tura nepotes Ouidi⁹ Punc quoq; te saluo p̄soluēda mibi
 Seneca minor si qua seruēti subiecta cancro est Catull⁹
 Verbosa gaudet venus loquela Per syneresi v̄ro due syl
 labe in vnam coeunt Vergilius. Z enua neclane per coe
 lum vellera ferri ¶ Collisio. que t̄ synalephe et ecclhip
 sis grece d̄r. fit in metro. cum dictio desinit in vocalē. l̄
 in m̄literam. et sequens item a vocali incipit. Tunc

et in por vocalis vel in cū sua vocali excludit. vt Littera mī
nū ille et terris iactat? i altro. Georgi? valla. Est vbi binc vo
cales abijciāt. iedū vna. Stan? Obnubis tenuia ora co
mis. et talia fleru. fit etiā i fine p? cū in vocales aut in m
litteras desinēs supabundat syllā. et sequēa p? incipit a voca
le. qle illud. Ecce furēs asis aderat Tirynti? oēm qz de
cessū lustrās. Item illud. Aur dulcis musti vulcano deo
quir humorē aut solijs vndā tepidi despumat abenti.

De qbusdā lyricorū p?uū generib? Caput quātū.

Lyrici p? dicti sūt q? olim a poetis ad lyrā canebāt
horū varietatē gēa. ex qb? nos hec delegim? iābi
cū rū dimetrū. tuz trimetrū. sapphicū. adoniam.

De Jābico dimetro (phaleciū asclepiū et glycomiciū.

Dimetr? iābiciū acatalectū archilochiū p?at q?tuor i
regis pedib? recipitq? illos i parib? id ē i pma et ter
tia sede pedes qnqz. iābū tribz achyn spōdēū dactylū. ana
pēstū i parib? pō. id ē i scda et q?ta sede iābū et tribz achyn
ve. Quē terra pōt? ethera ethera creator oīs dimetr? at
t? q? q?tuor pedes hz nā iābici p?ua binis pedib? cōiunc
tia scādū. qd greci cata distodiā dicūt Jābiciū a pede p
cipali Acatalectū. qz pedes suos i integros hz Dic tenēdū
est de positionē eē q? cognoscimus plenū nē sit metr? ana
būder an minuatū aliq? syllā? gēa sūt q?tuor. acatalec
ta catalectica. brachycatalecta. Acatalec
ta dicūt metra qū dēimū pedē integrū hñt. qle iā dictū ē Ca
talectica pō dicūt. qbus i fine deest syllā. qle illud. Cultor
dei memōro Hypcatalecta. qū vna ā due supsūt. syllabe. q
le est Doerij illud dactylicū. alcmanniū trimetr? De boiz g
nus i terra. vbi ris abundat. et illud anapesticū monome
tr? Manutij. Dereāt boies mali. i quo mali due syllabe abū
dāt Brachycatalecta dicūt metra. cū deest finis integer pes
qle ē illud eiusd? trimetr? iābiciū. Pauci beati. nā boni pau
ci. deest ei scet? pes integer vt sit iābiciū p?ectū Archilochiū
bz ab Archilochō poeta iuatore. de quodā orati? Archi
lochuz p?iorabiles armauit iābo De iābico trimetro
Trimetri iābici due sūt gēa. quorū alteruz rectū ē et i
g? idqz illos i parib? id ē i primo tertio et quinto recipit p?

dco qnq. iābū. tribrachyn. spōdesi dactylū. anapestus. In
 parib⁹ pō id ē scō qrtro. sexto. iābū. 7 tribrachyn. vt dō.
 no pbari malo qm mltis mal. Alit⁹ pō delibet claudum.
 qd a grec⁹ scazō 7 choliābus dī h differt a pfecto iābico.
 eo. q h i sexta sede spōdens eē debet rū in qpta sp iāb⁹. vt
 p̄t ec fonte labia plui caballino. Dicitur aut scazō a grecia.
 qz claudicat. 7 2a sext⁹ pes i h metro maior ē. q sext⁹ q i se.
 nario pfecto. Scazo em ē claudico. Vñ scazō. scazōtos p̄t
 cipiū id ē claudicās. Ea rōe choliābō dicitur cholos. eigr
 ce latie claudus. Vñ choliāb⁹ pponit qī claudiāb⁹.

De Sapphico 7 adonio

Sapphicū metrū inuenisse dī. Sappho nobis poetria de
 qua sūt illi p̄sus. 7 elbia pieris. Sappho soror addita
 musis. 7 Rona iter lyricos aonidō decia. Hoc 7 a nūero pe
 diū pentamet⁹ syllabarū. pō hēdecasyllabū dī. Cōstat tro
 cheo spōdeo dactylo 7 duob⁹ trocheis. Adoni⁹ dimet est
 ex dactylo et spōdeo ab innētoze siē dicit⁹ si credā⁹ mā
 nello h p̄t rūq. trib⁹ sapphiciis annectit. vt.
 Rebus aduersis a girata virtus.
 Crescit 7 robur cruciata longo.
 Summe attritu. meliusq. terfo.
 Orium clarifugiūt bonores.
 Robilis ducit labor ad triūphos.
 Sudor insignes iter ad coronas.

Lādicit ore

Dōstrat ap̄m

De Phalecio p̄su

Phalecius p̄t teste Perotto 7 Danutio a Phaleco i
 n. ore dicit⁹ ē Ausoni⁹. Istos p̄posuit phalec⁹ olī. Hunc
 Cerei 7 libero hymnos scripsisse ap̄ idoneos auctores. o
 gi quem Phaleciū Terētianus appellat. vbi ait. Hoc Cere
 ri metro canasse. Phalecius hymnos. Dicit hic metrum
 dicere phalecion istud. Alij hoc metrum phaleciū a pha
 laico vocant. Diomedes. nisi codex in hoc vt in alijs ple
 risq. mēdōs⁹ ē. phalenticū. Scō: gius valla i l. de poetica.
 phalecinū appellat. Auctore Terētiano. 7 sapphicū nūcu
 pant. q ea sepe vsa sit sappho. Hēdecasyllabū dī. peculia
 ri appellatione a nūcro syllab⁹. Cōstat aut pedib⁹ qnq. spō
 deo dactylo 7 trib⁹ trocheis vt. Facis vt libear qd ē necē.

Bij

Atq; terribil' caueto multos Sz qđ i pma sede legitimus
pes ē spōde? tñ z trocheo z iāb? cā sibi vsurparit Sāze
Uerū mobil' hic locus frequenter

(Crentiano)

Nō solum recipit pedem - vt loquebar

Spōdeū - sed et aptus est trocheo

Necc peccat pede natus et iambo

Grēplis tribus h̄ statim probabis

Docti carmie que legas Catulli

Lui dono lepidum nouū libellū

Ando mō pumice expoliturū

Meas ēē aliquid putare nugas

Quos dixi modo iā pedes videm?

Diuersos capiti trium locatos

Spōdeon cui do trocheon ari

Meas quis neget hūc iābō esse

Rec Catull? tñ sz z Bibacul? z alij tñ veteres. tñ neoterici

iter quos eminet Catull? X hēdecasyllaboz pma sede

modo iābū mō trocheum posuerūt - qre obmutescāt aliqñ

sciolī qđ grāmariste. q nros quosdā pbaleticos ad Catullū

imitatōes sacros nibl' veriti sū ifamar' De Asclepiadeo

Asclepiadeū metz ab iūctore Asclepiade noiatū ē - vt

opinat' Antoni? Macinell? vt pō Isidor? Ald? Da-

nuci? z qđā alij ab eo q frequēt' vñ ē Diomedes ab aucto-

re dictū tradit Cōstat spōdeo dactylo cesura z duob? dac-

tyl' - vt Ignoscas ali-is mltā. ni bul' tibi Alij pō etiā sic scan-

dūt - eod' Diomede teste Ignoscas alijs mltā nibil' tñ Est el

spōde? choziābi duo. deide prrbichi? De Elyconico

Elyconico p? ab auctore nomē sortit' est teste Chriſ /

rophoro Lādino Cōstat spōdeo z duob? dactyl' spō

deo choziābo z prrbichio siue iābo vt Culpā pena pmit

comes In pma etiā sede auctore Terēiano mō iābū - mō

trocheū recipit Septimi? Berit q itus i oppidū Andelos

panope greges Id (ni falloz) purpure legull' senes Inr? b

vbi pñtū ē Horati? Ignis iliacas domos Boeti? Adla ne

ritij ducia Eur? appulic' isule Vide si liber omētarios nros

in Boetij opus de consō.

¶ Finis

Excursus Monasterij p Theodorici Tzwynd

